

КОНВЕНЦИЈА

О СОЦИЈАЛНОМ ОСИГУРАЊУ ИЗМЕЂУ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ И УЈЕДИЊЕНОГ КРАЉЕВСТВА ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ И СЕВЕРНЕ ИРСКЕ

Влада Федеративне Народне Републике Југославије и Влада Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске,

Пошто су одлучиле да сарађују на социјалном пољу,

Потврђујући начело да држављани једне Уговорне Стране треба да уживају, по законодавству социјалног осигурања друге, исти третман са држављанима потоње,

Желећи да примене ово начело и да омогуће својим држављанима, који одлазе са територије једне стране на територију друге, да задрже права стечена по законодавству пређашње Стране или да уживају одговарајућа права по законодавству потоње,

Сагласиле су се у следећем:

ДЕО I ДЕФИНИЦИЈЕ И ОПСЕГ

Члан 1

У смислу ове Конвенције, осим ако из текста другачије произилази:

(а) "територија" значи, у односу на Југославију, територију Федеративне Народне Републике Југославије, а у односу на Уједињено Краљевство, Енглеску, Шкотску, Велс, Северну Ирску и Острво Ман;

(б) "држављанин" значи, у односи на Југославију, држављанина Федеративне Народне Републике, а, у односу на Уједињено Краљевство, држављанина Уједињеног Краљевства и Колонија;

(ц) "законодавство" значи, према тексту, законе и прописе поближе означене у чл 2 на снази на ма којем делу територије једне (или друге) Уговорне Стране;

(д) "надлежни орган" значи, у односу на Југославију, секретаријате Савезног извршног већа одговорне за примену законодавства означених у подтачки (б) тачке (1) члана 2, а, у односу на Уједињено Краљевство, Министра пензија и националног осигурања, Министра здравља, Државног секретара за Шкотску, Министарство рада и националног осигурања Северне Ирске, Министарство здравља и локалне самоуправе Северне Ирске, или за Острво Ман, Управу за социјалне службе, већ према случају;

(е) "орган социјалног осигурања" значи, у односу на Југославију, Савезни завод за социјално осигурање, а, у односу на Уједињено Краљевство, надлежни орган Уједињеног Краљевства;

(ф) "дете" значи, у односу на ма које лице, дете, у смислу законодавства које се примењује, које се третира по том законодавству као дете тог лица или је укључено у његову породицу;

(г) "родитељ" укључује лице које се третира као родитељ по законодавству које се примењује;

(х) "члан породице" значи лице које се таквим сматра по законодавству које се примењује;

(и) "запослено лице" значи лице које спада у дефиницију запосленог (или лице које се сматра као запослено) по законодавству које се примењује; "запослење" значи запослење запосленог лица, а речи "запослити" и "послодавац" односе се на такво запослење;

(ј) "давање" значи, сваку пензију, додатак или друго новчано давање плативо по законодавству једне (или друге) Стране и укључује свако допунско плаћање плативо уз иста и свако повећање плативо за члана породице;

(к) "здравствена заштита" значи, у односу на Југославију, давања у природи предвиђена југословенским системом здравственог осигурања, а, у односу на Уједињено Краљевство, свако давање у природи предвиђено законодавством означеним у подтачки (а) (и и и) тачке (1) члана 2 Конвенције;

(л) "новчано давање због неспособности за рад услед болести" значи, у односу на Уједињено Краљевство, новчано давање због неспособности за рад услед болести како је одређено законодавством Уједињеног Краљевства, осим инвалидске пензије;

(м) "инвалидска пензија" значи, у односу на Уједињено Краљевство, новчано давање због неспособности за рад услед болести, како је одређено законодавством Уједињеног Краљевства, које постаје плативо осигураном лицу:

(I) за време прекида запослења како је одређено у том законодавству после протеча сваког таквог периода од 312 дана за које је имао право да прима такво давање;

(II) за време непосредно после престанка права на примање новчаног давања због неспособности за рад услед болести по југословенском законодавству; или

(III) на основу одредаба тачака (3) и (4) члана 14;

(н) "старосна пензија" значи, у односу на Уједињено Краљевство, пензију која припада услед повлачења осигураника с посла или старосну пензију по основу доприноса, како је одређено законодавством Уједињеног Краљевства;

(о) "период осигурања" значи период за који је осигурано лице платило односне доприносе осигурања за давање у питању или су такви доприноси били уплаћени за њега;

(п) "изједначен период" значи период за који је осигураном лицу допринос за односно давање у питању признат као плаћен;

(p) "додатак на децу" значи, у односу на Уједињено Краљевство, породични додатак платив по законодавству Уједињеног Краљевства.

Члан 2

(1) Одредбе ове Конвенције примењиваће се:

(а) у односу на Уједињено Краљевство, на:

(I) Закон о националном осигурању, 1946, Закон о националном осигурању (Северна Ирска), 1946, Закон о националном осигурању (Острво Ман), 1948, и законодавство на снази пре 5-ог јула, 1948, које је замењено овим законима;

(II) Закон о националном осигурању (несреће на послу), 1946, Закон о националном осигурању (несреће на послу), (Северна Ирска), 1946, и Закон о националном осигурању (несреће на послу) (Острво Ман), 1948;

(III) Закон о националној здравственој служби, 1946, Закон о националној здравственој служби (Шкотска), 1947, Закон о здравственој служби (Северна Ирска), 1948, и Закон о националној здравственој служби (Острво Ман), 1948;

(IV) Закон о породичним додацима, 1945, Закон о породичним додацима (Северна Ирска), 1945, и Закон о породичним додацима (Острво Ман), 1946;

(б) у односу на Југославију, на законодавство Југославије које се односи на:

(I) социјално осигурање радника и службеника и њихових породица;

(II) додатке на децу;

(III) помоћи лица у радном односу привремено незапослених.

(2) Сходно одредбама тачака (3) и (4) овог члана, Конвенција ће се такође применити на сваки закон или пропис који мења, допуњује или кодифицира законодавство означено у тачки (1) овог члана.

(3) Конвенција ће се применити, само ако се Уговорне Стране тако сагласе, на сваки закон или пропис који мења или допуњује законодавство означено у тачкама (1) и (2) овог члана ради примене било ког узајамног споразума о социјалном осигурању које је једна (или друга) Страна закључила са трећом Страном.

(4) Конвенција ће се применити на сваки закон или пропис једне (или друге) Стране којима се проширује осигурање на нову групу лица или се односи на нове гране социјалног осигурања, осим ако једна или друга Страна стави приговор и обавести другу у року 3 месеца од службене објаве поменутог закона или прописа саобразно тачки (3) члана 31 Конвенције.

ДЕО II ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 3

Сходно одредбама ове Конвенције, држављанин једне Уговорне Стране има право да ужива користи по законодавству друге Стране под истим условима као да је држављанин потоње Стране.

Члан 4

- (1) Сходно одредбама тачке (2) овог члана и члана 6, ако је држављанин једне или друге Уговорне Стране запослен на територији једне Стране, примениће се законодавство те Стране на његово запослење, а не законодавство друге Стране.
- (2) Ако је лице, које није редовно настањено на територији једне Стране, запослено на тој територији код послодавца који је настањен на територији друге Стране или му је тамо главно место пословања, тада, за време првих 12 месеци његовог запослења на пређашњој територији:
  - а) примениће се законодавство потоње Стране на његово запослење, као да је запослен на територији те Стране;
  - б) законодавство пређашње Стране неће се применити на његово запослење.
- (3) Ако запослење означено у тачки (2) овог члана траје дуже од 12 месеци, одредбе ове тачке и даље ће се примењивати на то запослење, ако се орган социјалног осигурања Стране на чијој територији је запослен сагласи с тим пре истека периода од 12 месеци одређеног у тој тачки.

Члан 5

- (1) У овом члану "брод или ваздухоплов" значи:
  - (а) у односу на Уједињено Краљевство:
    - (I) сваки брод, регистрован у Уједињеном Краљевству;
    - (II) сваки други брод, означен као британски у смислу законодавства Уједињеног Краљевства, чији је власник (или власник - управитељ, ако има више власника) или управник настањен, или има своје главно место пословања, на територији Уједињеног Краљевства; или
    - (III) сваки ваздухоплов, регистрован у Уједињеном Краљевству, чији је власник (или власник - управитељ, ако има више власника) настањен, или има своје главно место пословања, на територији Уједињеног Краљевства;
  - (б) у односу на Југославију, сваки брод или ваздухоплов регистрован у Југославији.
- (2) Сходно одредбама тачке (3) овог члана, ако је лице редовно настањено на територији једне Уговорне Стране, запослено на броду или ваздухоплову друге Стране, законодавство потоње Стране примениће се на њега као да су услови који се односе на држављанство, пребивалиште или домицил испуњени у његовом случају.
- (3) Ако лице, редовно настањено на територији једне Стране а запослено на броду или ваздухоплову друге Стране, прима плату по овом запослењу од неког лица или предузећа чије се место пословања налази на територији пређашње Стране а не од власника брода или ваздухоплова, законодавство пређашње Стране ће се, у односу

на запослење, применити на таквог држављанина као да је тај брод или ваздухоплов пређашње Стране, а лице или предузеће које исплаћује наведену плату сматраће се као послодавац у смислу тог законодавства.

- (4) Брод поморске пловидбе, саграђен на територији једне Стране за лице или предузеће чије се главно место пословања налази на територији друге Стране, сматраће се као брод потоње Стране за време које протекне између почетка операције спуштања брода у море и регистрације таквог брода, и одредбе тачке (3) овог члана примениће се као да је поменуто лице или предузеће власник брода.

Члан 6

- (1) Сходно одредбама тачке (1) члана 8, ова Конвенција се неће применити на дипломатске и конзуларне службенике Југославије или на лица од каријере у иностраној служби Уједињеног Краљевства.
- (2) Сходно одредбама тачке (1) овог члана, ако је држављанин једне Уговорне Стране запослен на територији друге Стране у државној служби пређашње Стране и није стално настањен на тој територији, или свако лице запослено у приватној служби тако запосленог држављанина, које није стално настањено на тој територији, законодавство пређашње Стране примениће се на његово запослење као да је запослен на територији те Стране, а законодавство потоње Стране неће се применити на његово запослење.
- (3) Под резервом одредаба тачке (1) и (2) овог члана, ако је држављанин једне или друге Стране запослен на територији једне Стране у дипломатској или конзуларној служби друге Стране или свако лице у приватној служби држављанина једне или друге Стране тако запосленог, законодавство Стране на чијој територији је он запослен примениће се на његово запослење.

Члан 7

Надлежни органи обеју Страна могу се сагласити да измене одредбе чланова 4, 5 и 6 у односу на одређена лица или категорије лица.

ДЕО III ДАВАЊА

Здравствена заштита

Члан 8

- (1) Лице осигурано по законодавству једне Уговорне Стране или члан породице таквог лица има право, док се налази на територији друге Стране, да користи здравствену заштиту потоње Стране под истим условима као лице осигурано по законодавству потоње Стране редовно настањено на територији те Стране или члан породице таквог лица.
- (2) Свако лице које се налази на студијама или на стручном обучавању на територији једне Стране сматраће се, у складу са овим чланом, као да је осигурано по законодавству те Стране док је привремено отсутно са те територије, ради посете територији друге Стране.

- (3) Трошкови здравствене заштите предвиђене законодавством једне Стране на основу тачке (1) овог члана неће бити надокнађени из фондова друге Стране.
- (4) Органи социјалног осигурања обеју Страна предузеће мере за које се укаже потреба ради примене овог члана.

Болест, материнство и давање у случају смрти

Члан 9

Лице које има навршен период осигурања по законодавству једне Уговорне Стране има право, заједно са члановима породице, да прима давање предвиђено законодавством друге Стране због болести, материнства и смрти под условом да:

- (а) му је осигурање почело по законодавству потоње Стране од последњег доласка на територију те Стране;
- (б) испуњава услове прописане законодавством потоње Стране, и, у том циљу, сваки период осигурања или са осигурањем изједначен период који је навршио по законодавству пређашње Стране, сматраће се као да је навршен по законодавству потоње Стране.

Члан 10

Ако лице осигурано по законодавству једне Уговорне Стране има право да прима новчано давање за случај болести по том законодавству да се налази на територији те Стране, имаће право, по одобрењу органа социјалног осигурања те Стране, да прима ово давање за сваки период за који се привремено налази на територији друге Стране.

Члан 11

Ако лице запослено на територији једне Уговорне Стране а законодавство друге Стране се примењује на његово запослење у складу са одредбама тачке (2) члана 4 или тачке (2) члана 6, третираће се, у погледу било ког захтева за примање давања за случај болести по том законодавству, као да се налази на територији потоње Стране.

Члан 12

Ако се жена осигурана по законодавству једне Уговорне Стране, или је жена-брачни друг тако осигураног лица, и налази се, или се породи, на територији друге Стране, она ће, у погледу било ког захтева за пријем помоћи за опрему новорођеног детета или материнског додатка по законодавству пређашње Стране, бити сматрана као да је, или да се породила, на територији пређашње Стране.

Члан 13

- (1) Ако лице умре на територији једне Уговорне Стране, његова смрт ће се у погледу било ког захтева за примање давања по законодавству друге Стране, сматрати као да се десила на територији потоње Стране.
- (2) Ако лице које се налази на територији једне Стране, поднесе захтев за давање по законодавству друге Стране због настале смрти, сматраће се као да се налази на територији потоње Стране.

Инвалидске пензије

Члан 14

- (1) Ако лице има навршене периоде осигурања или са осигурањем изједначене периоде по законодавству обеју Уговорних Страна, ови периоди ће се сабирати у циљу одређивања његовог права на примање инвалидске пензије.
- (2) Под резервом одредаба тачака (3) и (4) овог члана, свака инвалидска пензија ће се исплаћивати према одредбама законодавства по којима је лице било осигурано у односу према свом запослењу, у време када је неспособност први пут лекарски установљена, или је пре тога било последњи пут осигурано, а трошкове пензије сносиће орган социјалног осигурања одговоран по том законодавству.
- (3) Ако је, у време када је неспособност први пут лекарски установљена, протекло мање од годину дана од последњег доласка лица на територију Стране по чијем законодавству је осигуран у односу према свом запослењу или је био последњи пут тако осигуран, а неспособност није проузрокована несрећом на послу, тада ће свака инвалидска пензија бити плаћена према одредбама законодавства друге Стране, а трошкове пензија сносиће орган социјалног осигурања одговоран по том законодавству.
- (4) Ако, после укидања или обуставе инвалидске пензије одобрене по законодавству једне (или друге) Стране, лице поново постане инвалид у року 3 године, орган социјалног осигурања који је првобитно признао пензију биће дужан да, према одредбама свог националног законодавства, поново преузме исплату те пензије, под условом да се инвалидност приписује неспособности за коју је та пензија била раније призната.

Несрећа на послу и професионалне болести

Члан 15

Ако је лице запослено на територији једне Уговорне Стране, а законодавство друге Стране се примењује на његово запослење према одредбама тачке (2) члана 4 или тачке (2) члана 6, сматраће се, у погледу било ког захтева за примање давања по законодавству потоње Стране због несреће на послу која се догодила или професионалне болести, задобијене у току његовог запослења на територији пређашње Стране, као да се несрећа на послу догодила или да је професионална болест задобијена на територији потоње Стране.

Члан 16

Ако је лице задобило професионалну болест, а било је запослено на територијама обеју Уговорних Страна у занимањима изложеним ризику такве болести, оно ће се, сходно одредбама чл. 15 и 18 третирати, ради стицања права на примање давања због те болести по законодавству Стране на чијој територији је последњи пут било тако запослено, као да је било запослено само на тој територији.

Члан 17

У оцењивању, према законодавству једне Уговорне Стране, степена неспособности проузроковане несрећом на послу, свака раније претрпљена несрећа на послу за коју се давање исплаћује по законодавству друге Стране, сматраће се као да је несрећа на послу обухваћена законодавством пређашње Стране.

Члан 18

Пошто лице које је почело да прима давање због задобијене професионалне болести по законодавству једне Стране, поднесе захтев за примање давања због професионалне болести исте врсте по законодавству друге Стране, орган социјалног осигурања потоње Стране биће обавезан да прибави доказе о раније плаћеном давању због исте болести и сматраће то давање као да је било признато по сопственом законодавству.

Старосна пензија

Члан 19

- (1) Сходно одредбама члана 21, ако лице поднесе захтев за признање старосне пензије по основу периода осигурања и са осигурањем изједначених периода навршених по законодавству обеју Уговорних Страна, његов захтев ће бити решен према одредбама наредних тачака овог члана.
- (2) Овлашћени орган социјалног осигурања сваке Стране одредиће, према сопственом националном законодавству, да ли лице испуњава услове за признање пензије по том законодавству, и у овом циљу, узеоће у обзир све периоде осигурања и са осигурањем изједначене периоде које је навршило по законодавству обеју Страна као да су били навршени по сопственом националном законодавству.
- (3) Ако је право на пензију установљено у складу са одредбама тачке (2) овог члана, орган социјалног осигурања сваке Стране израчунаће:
  - (а) пензију која би припадала лицу по сопственом националном законодавству као да су сви периоди осигурања и са осигурањем изједначени периоди које је оно навршило према законодавству обеју Страна, навршени по сопственом националном законодавству, и
  - (б) сразмерни део пензије који у истом односу према целој пензији као што се укупан збир свих периода осигурања, и са осигурањем изједначених периода навршених од стране лица по сопственом националном законодавству, односи према укупном збиру свих периода осигурања и периода изједначених са осигурањем навршених са његове стране по законодавству обеју Страна.

Део тако израчунат биће пензија која стварно припада лицу од надлежног органа социјалног осигурања.

- (4) Ако је збир свих периода осигурања и са осигурањем изједначених периода навршен од лица по законодавству једне Стране мањи од 6 месеци, надлежан орган социјалног осигурања друге Стране урачунаће све ове периоде као да су били навршени по сопственом националном законодавству, не само у циљу одређивања да ли лице испуњава услове за признање старосне пензије по том законодавству, већ такође, ради одређивања висине те пензије, и никаква старосна пензија неће се исплаћивати по законодавству пређашње Стране.
- (5) Ради примене овог члана, период осигурања или са осигурањем изједначен период навршен од стране лица сматраће се да укључује период осигурања или изједначен период навршен од стране мужа таквог лица у оним случајевима у којима је односно лице жена која је поднела захтев за признање старосне пензије на основу осигурања њеног мужа.

Члан 20

Ако лице не испуњава истовремено услове прописане законодавством обеју Страна, његово право на примање пензије по законодавству сваке Стране установиће се и прошириће се тада када испуни услове прописане законодавством те Стране, узимајући у обзир одредбе члана 19.

Члан 21

- (1) Лице може, у време када је његово право на примање пензије установљено, да не користи предности одредаба члана 19. У том случају, старосну пензију коју оно има право да прима по законодавству сваке Уговорне Стране, одредиће одвојено сваки орган социјалног осигурања без обзира на периоде осигурања и са осигурањем изједначене периоде које је навршило по законодавству друге Стране.
- (2) Такво лице имаће право да поново одабере између предности одредаба члана 19 и оних у овом члану, ако је у његовом интересу да тако учини, било кад се законодавство једне или друге Стране промени, или када одлази, са територије једне Стране на територију друге, или када у складу са одредбама члана 20 или на други начин, његово право на пензију буде установљено или проширено по законодавству једне или друге стране.

Удовичка давања и давања за преживеле чланове породице

Члан 22

Одредбе које се односе на старосне пензије садржане у члановима 19, 20 и 21 примениће се на удовичка давања и на давања за децу удовица са таквим изменама у сваком поједином случају како то буде захтевала природа давања.

Додатак на децу

Члан 23

- (1) Ако је лице запослено на територији једне Уговорне Стране, а законодавство друге Стране се примењује на његово запослење сходно одредбама тачке (2) члана 4 или тачке 2 члана 6, третираће се ради стицања права на додатак на децу по том законодавству:
  - (а) као да се налази на територији потоње Стране и да је запослено на тој територији; и
  - (б) ако се његова деца налазе на територији пређашње Стране, као да су на територији потоње Стране.
- (2) Ако је лице запослено или редовно настањено на територији једне Стране, а одредбе тачке (1) се не примењују на њега, сматраће се, у циљу стицања права на додатак на децу по законодавству те Стране, као да је:
  - (а) рођено на територији те Стране, ако је рођено на територији друге Стране;
  - (б) било настањено, присутно или запослено на територији те Стране за време ма ког периода у којем је било настањено, присутно или запослено на територији друге Стране.

Давање због незапослености

Члан 24

- (1) Ради подношења захтева за давање због незапослености по законодавству једне Уговорне Стране, лице које се налази на територији те Стране, сматраће се као да је сваки период осигурања или са осигурањем изједначен период навршен по законодавству друге Стране, период осигурања или са осигурањем изједначен период навршен по законодавству пређашње Стране, под условом да је:
- (а) отпочео период осигурања по законодавству пређашње Стране од његовог последњег доласка на територију те Стране, или је
  - (б) држављанин пређашње Стране или је редовно настањен на територији те Стране.
- (2) Ради подношења захтева за остваривање права на давање за случај незапослености по законодавству Уједињеног Краљевства, лице ће се сматрати као да је било настањено на територији Уједињеног Краљевства за време било ког периода за време кога је било настањено на територији Југославије.

Остале одредбе о давању

Члан 25

- (1) Ако би по законодавству једне Уговорне Стране, лице имало право да прима давање због несреће на послу или професионалног обољења, инвалидску пензију, старосну пензију, давање за удову или давање за преживеле чланове породице, да је било или је настањено на територији те Стране, имаће право да прима то давање док се оно налази односно док је настањено на територији друге Стране.
- (2) У односу на Југославију, одредбе тачке (1) овог члана примениће се на сваког држављанина Југославије чија отсућност са територије Југославије повлачи за собом привремену обуставу плаћања давања из социјалног осигурања по законодавству Југославије, под условом да то одобри орган социјалног осигурања Југославије.

Члан 26

- (1) Ако лице има право да прима давање по законодавству једне Уговорне Стране, а имало би право да прима повећање тог давања за чланове породице кад би се они налазили на територији те Стране, имаће право да прима то повећање док се чланови породице налазе на територији друге Стране.
- (2) У случају да лице има право, по законодавству Уједињеног Краљевства, да прима удовичко давање или давање за случај смрти проузроковане несрећом на послу или професионалном болешћу да се дете налази на територији Уједињеног Краљевства или се налазило на тој територији када је један од његових родитеља умро или у неко друго одређено доба, оно ће имати право да прима то давање ако се дете, према случају, налази на територији Југославије или се у то доба налазило на тој територији.

Члан 27

- (1) У примени односних одредаба ове Конвенције која се односе на сабирање периода осигурања и са осигурањем изједначених периода ради установљења права на

примање давања, орган социјалног осигурања сваке Уговорне Стране, узимајући у обзир односне одредбе свог националног законодавства, сабраће све периоде осигурања и са осигурањем изједначене периоде навршене по том законодавству и све периоде осигурања и са осигурањем изједначене периоде навршене по законодавству друге Стране, изузев ако се опсег ових последњих подудара са ранијим.

(2) Одредбе тачке (1) овог члана примењиваће се према следећим правилима:

(а) ако се период обавезног осигурања, навршен по законодавству једне Стране, подудара са периодом добровољног осигурања навршеним по законодавству друге, узеће се у обзир само период обавезног осигурања;

(б) ако се период осигурања, навршен по законодавству једне Стране, подудара са изједначеним периодом навршеним по законодавству друге, узеће се у обзир само период осигурања;

(ц) ако се са осигурањем изједначен период навршен по законодавству једне Стране подудара са изједначеним периодом навршеним по законодавству друге Стране, у обзир се узима само са осигурањем изједначен период навршен по законодавству Стране на чијој је територији односно држављанин био последњи пут запослен пре почетка таквог периода или, ако није био тако запослен, само са осигурањем изједначен период навршен по законодавству Стране на чијој територији се прво запосли после завршетка таквог периода.

Члан 28

Ако се по законодавству једне или друге Уговорне Стране, висина ма ког новчаног давања одређује према просечној зарађеној плати у току периода осигурања, просечна плата која се узима у обзир за израчунавање давања које има да се плати по том законодавству, биће израчуната на основу зарађене плате у току периода осигурања стварно навршених по том законодавству.

Члан 29

Ако је по одредбама овог дела ове Конвенције, ма које новчано давање плативо од органа социјалног осигурања једне Уговорне Стране лицу настањеном на територији друге Стране, исплату може, на захтев тог органа, да изврши орган социјалног осигурања потоње Стране као заступник органа пређашње Стране.

Члан 30

Сходно одредбама члана 17 и 18, свако лице које подноси захтев за давање по законодавству једне или друге Уговорне Стране, може изабрати да се његово право одреди без обзира на одредбе овог дела ове Конвенције.

ДЕО IV РАЗНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 31

Органи социјалног осигурања:

(а) склопиће такве административне споразуме који се могу показати потребним за примену ове Конвенције;

(б) измењиваће међусобно информације које се односе на мере предузете са њихове стране за примену Конвенције;

(ц) измењиваће међусобно, што је могуће пре, обавештења која се односе на промене извршене у њиховом националном законодавству које утичу на примену Конвенције или ма којег закона или прописа којима се проширује осигурање на нове групе лица или се односе на нове гране социјалног осигурања.

Члан 32

- (1) Надлежни органи и органи социјалног осигурања обеју Уговорних Страна пружаће помоћ један другоме у погледу свих питања која се односе на примену ове Конвенције, као да питање утиче на примену њиховог сопственог националног законодавства.
- (2) Органи социјалног осигурања ће се, посебно, сагласити о мерама које ваља усвојити за лекарску и административну контролу лица која имају право на давање по основу ове Конвенције.
- (3) Ако лице, које се налази на територији једне Стране, поднесе молбу за давање по законодавству друге Стране, орган социјалног осигурања пређашње Стране, на захтев органа социјалног осигурања потоње Стране, предузеће мере о свом трошку да оно буде лекарски прегледано.

Члан 33

- (1) Ослобођење од, или смањење, законом заснованих такса, намета и трошкова предвиђених законодавством једне Уговорне Стране у вези са издавањем потребне потврде или документа који треба да буде поднет у смислу тог законодавства, прошириће се на потребне потврде и документа које ваља поднети према законодавству друге Стране.
- (2) Ако потврда или други документ једне Стране треба да буду поднети надлежном органу или органу социјалног осигурања друге Стране ради примене ове Конвенције, тај орган неће захтевати да потврда или докуменат буде легализован или потврђен.

Члан 34

Сваки захтев, поднесак или жалба који би требало, у складу са законодавством једне Уговорне Стране да се поднесе у прописаном року органу социјалног осигурања те Стране, али који је стварно поднет у истом року органу социјалног осигурања друге Стране, сматраће се као да је био поднет органу - социјалног осигурања пређашње Стране. У таквим случајевима, орган социјалног осигурања потоње Стране ће, што је могуће пре, доставити захтев, поднесак или жалбу органу социјалног осигурања пређашње Стране.

Члан 35

Органи социјалног осигурања Уговорних Страна могу, ради примене ове Конвенције, општити директно један са другим, или са ма којим лицем овлашћеним на примање давања по основу ове Конвенције, или са његовим законским пуномоћником.

Члан 36

- (1) Износ плативог давања према одредбама ове Конвенције обрачунаће се у валути Уговорне Стране чији је орган социјалног осигурања обавезан на такво давање.
- (2) Ако исплату треба да изврши, према овој Конвенцији, орган социјалног осигурања једне Стране органу социјалног осигурања друге Стране или лицу на територији друге Стране, извршиће се према одредбама оних споразума о плаћању који буду на снази између Страна у време када се исплата мора извршити.
- (3) Ако постоје ограничења наметнута од једне или друге Стране у погледу трансфера новца ван територије те Стране, та Страна ће настојати да предузме све, што је могуће пре, да омогући исплату давања упркос ових ограничења, у складу са одредбама ове Конвенције.

Члан 37

- (1) Ниједна одредба ове Конвенције не даје право на примање било каквог давања за период пре дана ступања на снагу Конвенције.
- (2) (а) Сходно одредбама тачке (1) овог члана, давање, осим једнократних исплата, исплатиће се према одредбама Конвенције за случајеве који су се догодили пре дана њеног ступања на снагу, и у овом циљу:
  - (I) свако давање које није било признато зато што односно лице није поднело захтев или је отсутно са територије једне или друге Стране биће одређено и исплаћено;
  - (II) свако давање које је било обустављено јер је односно лице отсутно са територије једне или друге Стране биће исплаћено;
  - (III) свако давање које је одређено ће, ако је потребно, бити поновно одређено, под условом да капитална вредност истог није била ликвидирана.
    - (б) Давање које је плативо према одредбама подтачке (а) ове тачке биће исплаћено или одређено и плаћено, већ према случају, од дана ступања на снагу Конвенције, под условом да захтев за то давање буде поднет у року од 12 месеци од тог дана.
- (3) Сваки период осигурања или са осигурањем изједначени период које је лице навршило пре дана ступања на снагу Конвенције узеће се у обзир у циљу одређивања права на примање давања у складу са одредбама Конвенције.

Члан 38

- (1) Надлежни органи Уговорних Страна ће настојати да отклоне, путем преговора, сва неслагања која се односе на тумачење или примену ове Конвенције.
- (2) Ако ма који такав неспоразум није отклоњен путем преговора у року од 3 месеца, о том неспоразуму ће решавати арбитражно тело чији ће састав и поступак усвојити Уговорне Стране.
- (3) Одлука арбитражног тела ће бити донета у складу са принципима и у духу Конвенције и биће коначна и обавезна.

Члан 39

У случају престанка важења ове Конвенције, сва стечена права једног лица у складу са њеним одредбама биће одржана, а путем преговора ће установити права која тада буду у току стицања на основу тих одредаба.

Члан 40

Ова Конвенција ће бити ратификована и ратификациони инструменти ће бити размењени у Београду што је могуће пре. Конвенција ће ступити на снагу првог дана другог месеца после месеца у коме су размењени ратификациони инструменти.

Члан 41

Ова Конвенција остаје у важности за време од једне године од дана њеног ступања на снагу. После тога важност исте ће се продужавати из године у годину осим ако се не откаже писменим путем 3 месеца пре истека ма ког таквог годишњег периода.

У потврду чега доле потписани су, прописно овлашћени од својих Влада, потписали ову Конвенцију.

Рађено у два примерка у Лондону на дан 24 маја 1958. године на српскохрватском и енглеском језику, чија су оба текста једнако пуноважна.

Зденко Хас, с. р.

Иво Вејвода, с. р.

Јохн Арцхибалд Боуд-Царпеутер, с. р.

Аллан Херберт, с. р.